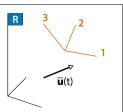
Formulari de Mecànica 2024 - 2025 OP

Als exàmens, aquest formulari no pot contenir més informació que la que hi figura a la versió d'Atenea.

Derivació de vectors:

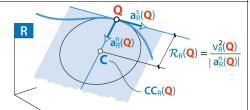
- $\bullet \text{ geomètrica:} \quad \frac{d\overline{\boldsymbol{u}}}{dt} \bigg]_{R} = \! \begin{bmatrix} \text{canvi de} \\ \text{valor} \end{bmatrix} \! + \! \begin{bmatrix} \text{canvi de} \\ \text{direcció} \end{bmatrix}_{R} = \dot{\boldsymbol{u}} \frac{\overline{\boldsymbol{u}}}{|\overline{\boldsymbol{u}}|} + \overline{\boldsymbol{\Omega}}_{R}^{\overline{\boldsymbol{u}}} \times \overline{\boldsymbol{u}}$
- analítica: $\left\{ \frac{d\overline{\mathbf{u}}}{dt} \right\}_{R} = \frac{d}{dt} \left\{ \overline{\mathbf{u}} \right\}_{B} + \left\{ \overline{\Omega}_{R}^{B} \right\}_{B} \times \left\{ \overline{\mathbf{u}} \right\}_{B}$

Components intrínseques de l'acceleració:

$$a^{s}\equiv a_{R}^{s}\left(\boldsymbol{P}\right)\!=\!\dot{v}=\!\frac{d\left|\overline{\boldsymbol{v}}_{R}\left(\boldsymbol{P}\right)\right|}{dt}$$

$$a^{n} \equiv a_{R}^{n}\left(\mathbf{P}\right) = \frac{v^{2}}{\mathcal{R}} = \frac{\left|\overline{\mathbf{v}}_{R}\left(\mathbf{P}\right)\right|^{2}}{\mathcal{R}_{R}(\mathbf{P})}$$

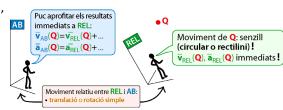

Composició de moviments:

$$\overline{\mathbf{v}}_{AB}(\mathbf{P}) = \overline{\mathbf{v}}_{REL}(\mathbf{P}) + \overline{\mathbf{v}}_{ar}(\mathbf{P})$$
, amb $\overline{\mathbf{v}}_{ar}(\mathbf{P}) = \overline{\mathbf{v}}_{AB}(\mathbf{P} \in REL)$

$$\overline{a}_{\text{AB}}\!\left(P\right)\!=\overline{a}_{\text{REL}}\!\left(P\right)\!+\overline{a}_{\text{ar}}\!\left(P\right)\!+\overline{a}_{\text{Cor}}\!\left(P\right)\ ,$$

$$\begin{array}{l} \text{amb} & \left\{ \overline{a}_{ar} \left(P \right) = \overline{a}_{AB} \left(P \in \text{REL} \right) \right. \\ \left. \overline{a}_{Cor} \left(P \right) = 2 \overline{\Omega}_{AB}^{REL} \times \overline{v}_{REL} \left(P \right) \right. \end{array} \right. \end{array}$$

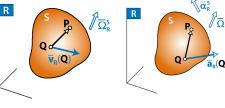
Cinemàtica del sòlid rígid:

(les següents expressions són vàlides a qualsevol referència, per això s'omet el subíndex R

$$\overline{\mathbf{v}}(\mathbf{P}) = \overline{\mathbf{v}}(\mathbf{Q}) + \overline{\mathbf{\Omega}}^{\mathsf{S}} \times \overline{\mathbf{QP}}$$

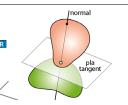
$$\overline{a} \left(P \right) = \overline{a} \left(Q \right) + \overline{\Omega}^{S} \times \left(\overline{\Omega}^{S} \times \overline{QP} \right) + \overline{\alpha}^{S} \times \overline{QP} \ ,$$

amb
$$\overline{\alpha}^S = \frac{d\overline{\Omega}^S}{dt}$$

Condicions bàsiques d'enllaç:

- Contacte puntual amb lliscament: $\overline{\mathbf{v}}_{R}(\mathbf{J}_{1})|_{normal} = \overline{\mathbf{v}}_{R}(\mathbf{J}_{2})|_{normal}$
- Contacte puntual sense lliscament: $\overline{\mathbf{v}}_{R}(\mathbf{J}_{1}) = \overline{\mathbf{v}}_{R}(\mathbf{J}_{2})$

Lleis de Newton:

- 1a llei (llei de la inèrcia): $\overline{\mathbf{a}}_{RGal}(\mathbf{P}_{lliure}) = \overline{\mathbf{0}}$
- 2a llei (llei fonamental): $\sum \overline{\mathbf{F}}_{\rightarrow \mathbf{P}} = m_{\mathbf{P}} \overline{\mathbf{a}}_{\mathsf{RGal}}(\mathbf{P})$
- 3a llei (principi acció-reacció): $\overline{F}_{Q \to P} = -\overline{F}_{P \to Q}$ (atracció o repulsió)

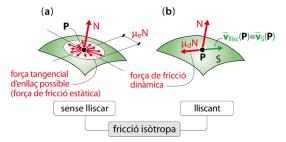

Dinàmica de partícula en referència no galileana:

$$\begin{split} & \sum \overline{\textbf{F}}_{\rightarrow \textbf{P}} + \mathscr{F}_{N\text{Gal}\rightarrow \textbf{P}}^{\neg \text{ar}} + \mathscr{F}_{N\text{Gal}\rightarrow \textbf{P}}^{\neg \text{cor}} = m_{\textbf{P}} \overline{\textbf{a}}_{N\text{Gal}} \left(\textbf{P} \right) \\ \text{amb} & \mathscr{F}_{N\text{Gal}\rightarrow \textbf{P}}^{\neg \text{ar}} = -m_{\textbf{P}} \overline{\textbf{a}}_{\text{ar}} \left(\textbf{P} \right) \text{ , } \mathscr{F}_{N\text{Gal}\rightarrow \textbf{P}}^{\neg \text{cor}} = -m_{\textbf{P}} \overline{\textbf{a}}_{\text{cor}} \left(\textbf{P} \right) \end{split}$$

Formulació d'interaccions:

- Atracció gravitatòria: $F_{p \leftrightarrow Q} = G \frac{m_p m_Q}{|PQ|^2}$ (atracció)
- Amortidors lineals: $F_{amortidor}^{atracció} = +c\dot{\rho}$, $F_{amortidor}^{repulsió} = -c\dot{\rho}$
- Molles torsionals: $M_{molla} = M_0 \pm k_t \Delta \theta$, amb $\theta \equiv$ rotació relativa
- Amortidors torsionals: $M_{amortidor} = \pm c_t \dot{\theta}$
- ullet Frec viscós: ${
  m F_{fricció}} = {
  m cv}_{
  m lliscament}$, oposada a ${
  m v}_{
  m lliscament}$
- $\bullet \text{ Frec sec de Coulomb: } \begin{cases} F_{\text{frec}} \text{ (f. tangencial d'enllaç)} \leq \mu_e N \text{ , } \text{ si no hi ha lliscament} \\ F_{\text{fricció}} = \mu_d N \text{ , oposada a $v_{\text{lliscament}}$} \end{cases}$

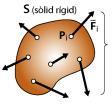

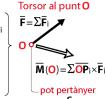
Torsor associat a un sistema de forces sobre un sòlid rígid:

• torsor a **O**: $\overline{\mathbf{F}} = \sum \overline{\mathbf{F}}_i$, $\overline{\mathbf{M}}(\mathbf{O}) = \sum \overline{\mathbf{OP}}_i \times \overline{\mathbf{F}}_i$

 $\overline{\mathbf{F}} = \sum \overline{\mathbf{F}}_i$, $\overline{\mathbf{M}}(\mathbf{Q}) = \sum \overline{\mathbf{QP}}_i \times \overline{\mathbf{F}}_i$

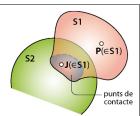
- torsor a **Q**: { o bé, a partir del torsor a **O**:
  - $\overline{F} = \sum \overline{F}_i$, $\overline{M}(Q) = \overline{M}(O) + \overline{OQ} \times \overline{F}$

Caracterització del torsor d'enllac de S2 sobre S1 al punt P de S1:

$$\overline{\boldsymbol{F}}_{\!\!E}\cdot\overline{\boldsymbol{v}}_{S2}\left(\boldsymbol{P}_{S1}\right)\!+\overline{\boldsymbol{M}}_{\!\!E}\left(\boldsymbol{P}_{S1}\right)\!\cdot\overline{\boldsymbol{\Omega}}_{S2}^{S1}=0$$

 $\mathcal{F}_{RTQ \to P}^{ar} = -m_P \overline{a}_{RGal}(Q)$

sistema de partícules

de matèria constant

sistema de

natèria constant

Teoremes vectorials per a sistemes de massa constant:

• Teorema de la Quantitat de Moviment (TQM):

$$\sum_{\text{\tiny sist}} \overline{\boldsymbol{F}}_{\text{ext}} = \dot{\overline{\boldsymbol{D}}}_{\text{\tiny RGal}}^{\text{\tiny sist}} = m_{\text{\tiny sist}} \overline{\boldsymbol{a}}_{\text{\tiny RGal}} \big(\boldsymbol{\mathsf{G}}_{\text{\tiny sist}} \big) = \sum_{i} m_{i} \overline{\boldsymbol{a}}_{\text{\tiny RGal}} \big(\boldsymbol{\mathsf{G}}_{i} \big)$$

Quantitat de moviment:

• d'una partícula:
$$\overline{\mathbf{D}}_{R}^{P} = m_{P} \overline{\mathbf{v}}_{R} (\mathbf{P})$$

$$\bullet$$
 d'un sòlid rígid: $\overline{\mathbf{D}}_{R}^{S} = m_{S} \overline{\mathbf{v}}_{R} (\mathbf{G})$

• d'un sistema de sòlids rígids:
$$\overline{\mathbf{D}}_{R}^{sist} = \sum_{i} \overline{\mathbf{D}}_{R}^{i} = m_{sist} \overline{\mathbf{v}}_{R} (\mathbf{G}_{sist})$$

• Teorema del Moment Cinètic (TMC):

$$\sum_{\text{size}} \overline{\boldsymbol{\mathsf{M}}}_{\text{ext}} \left(\boldsymbol{\mathsf{Q}} \right) - \overline{\boldsymbol{\mathsf{Q}}} \overline{\boldsymbol{\mathsf{G}}}_{\text{sist}} \times \boldsymbol{\mathsf{m}}_{\text{sist}} \overline{\boldsymbol{\mathsf{a}}}_{\text{RGal}} \left(\boldsymbol{\mathsf{Q}} \right) = \dot{\overline{\boldsymbol{\mathsf{H}}}}_{\text{RTQ}} \left(\boldsymbol{\mathsf{Q}} \right)$$

• d'una partícula:

$$\overline{\mathbf{H}}_{RTQ}^{P}(\mathbf{Q}) = \overline{\mathbf{QP}} \times m_{P} \overline{\mathbf{v}}_{RTQ}(\mathbf{P})$$

 $\overline{\mathbf{H}}_{RTQ}^{P}(\mathbf{Q}) = \overline{\mathbf{QP}} \times m_{P} \overline{\mathbf{v}}_{RTQ}(\mathbf{P})$ • d'un sòlid rígid S:

Moment cinètic:

$$\begin{cases} \text{Si } \mathbf{Q} \in \text{solid S: } \overrightarrow{\mathbf{H}}_{RTQ}^{S}\left(\mathbf{Q}\right) = \text{II}\left(\mathbf{Q}\right) \overline{\Omega}_{RTQ}^{S} = \text{II}\left(\mathbf{Q}\right) \overline{\Omega}_{RGal}^{S} \\ \text{Si } \mathbf{Q} \notin \text{solid S: } \overrightarrow{\mathbf{H}}_{RTQ}^{S}\left(\mathbf{Q}\right) = \overrightarrow{\mathbf{H}}_{RTG}^{S}\left(\mathbf{G}\right) + \overrightarrow{\mathbf{H}}_{RTQ}^{\oplus}\left(\mathbf{Q}\right) = \\ = \overrightarrow{\mathbf{H}}_{RTG}^{S}\left(\mathbf{G}\right) + \overline{\mathbf{Q}}\overrightarrow{\mathbf{G}} \times m\overline{\mathbf{v}}_{RTQ}\left(\mathbf{G}\right) \end{cases}$$

• d'un sistema de sòlids rígids:

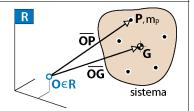
$$\overline{\mathbf{H}}_{RTQ}^{sist}\left(\mathbf{Q}\right) = \sum_{i} \overline{\mathbf{H}}_{RTQ}^{i}\left(\mathbf{Q}\right)$$

Centre d'inèrcia:

• d'un sistema de partícules:
$$\overline{\mathbf{OG}} = \sum_{P_i} m_{P_i} \overline{\mathbf{OP}_i} / \sum_{P_i} m_{P_i}$$

• d'un sòlid rígid S:
$$\overline{\mathbf{OG}_{S}} = \frac{1}{m_{S}} \int_{S} \overline{\mathbf{OP}} \ dm(\mathbf{P})$$

• d'un sistema de sòlids rígids:
$$\overline{\mathbf{OG}} = \sum_{i} m_{i} \overline{\mathbf{OG}_{i}} / \sum_{i} m_{i}$$

Tensor d'inèrcia II (Q):

• moments i productes d'inèrcia:

$$I_{ii}\!\left(\mathbf{Q}\right)\!=\!\int\limits_{S}\!\left(x_{j}^{2}+x_{k}^{2}\right)\!dm\!=\!\int\limits_{S}\!\delta_{i}^{2}dm\ ,\ I_{ij}\!\left(\mathbf{Q}\right)\!=\!-\!\int\limits_{S}\!x_{i}x_{j}dm$$

• canvi de base: $\left[\operatorname{II}(\mathbf{Q}) \right]_{\mathbf{R}'} = \left[\overline{\mathbf{e}}'_1 \quad \overline{\mathbf{e}}'_2 \quad \overline{\mathbf{e}}'_3 \right]_{\mathbf{R}}^{-1} \left[\operatorname{II}(\mathbf{Q}) \right]_{\mathbf{R}} \left[\overline{\mathbf{e}}'_1 \quad \overline{\mathbf{e}}'_2 \quad \overline{\mathbf{e}}'_3 \right]_{\mathbf{R}}$

• moment d'inèrcia en la direcció $\overline{\mathbf{v}}$: $I_{vv}(\mathbf{Q}) = \{\overline{\mathbf{v}}\}^T \left[II(\mathbf{Q}) \right] \{\overline{\mathbf{v}}\}$, on $\overline{\mathbf{v}} \equiv \text{versor}$

• teorema de Steiner: $II(\mathbf{Q}) = II(\mathbf{G}) + II^{\oplus}(\mathbf{Q})$, on $II^{\oplus}(\mathbf{Q}) \equiv II(\mathbf{Q})$, massa concentrada a **G**

Taules de centres d'inèrcia, i moments i productes d'inèrcia: TAULA DE CENTRES DE MASSES I TENSORS D'INÈRCIA DE SÒLIDS RÍGIDS HOMOGENIS

